

RUT vanligast efter 85

Allt fler hushåll använder RUT-avdraget. År 2009 hade 170 000 hushåll denna skattereduktion. Det var mer än dubbelt så många som 2008. Uppgifter från Skatteverket visar på en fortsatt ökning år 2010. RUT-avdrag är vanligast bland par med barn och bland äldre ensamstående kvinnor.

RUT-avdraget infördes den 1 juli 2007 och det formella namnet är Skattereduktion för hushållsarbete. Skattereduktionen innebär att kostnaden för att köpa hushållstjänster sänks med 50 procent. Reduktionen omfattar exempelvis städning, barnpassning samt gräsklippning och snöskottning som utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

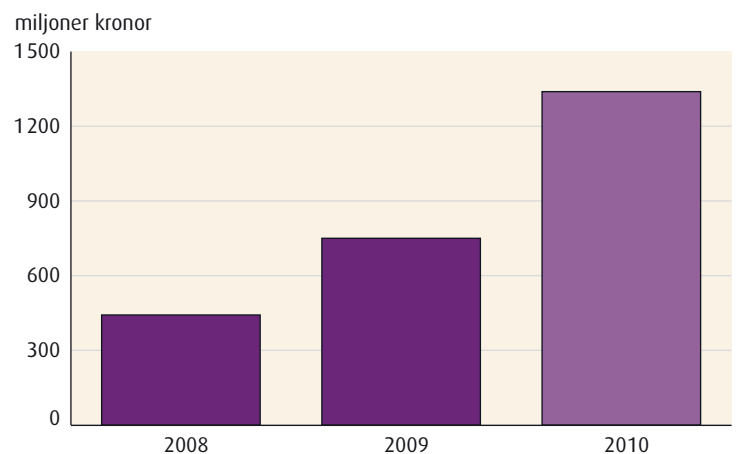
År 2009 använde 3,5 procent av hushållen skattereduktionen. Det var en fördubbling jämfört med 2008. Den totala skattereduktionen för RUT var cirka 750 miljoner

kronor, vilket motsvarar en dryg promille av den slutliga skatten. För 2010 var motsvarande skattereduktion ungefär 1 340 miljoner, vilket innebär en ökning på nära 80 procent jämfört med år 2009.

Uppgifterna för 2010 är preliminära och kan ännu inte redovisas efter hushållstyp eller inkomstnivå, men för 2009 är det möjligt.

RUT växer

Total skattereduktion för RUT, år 2008–2010

Uppgifterna för 2010 är Skatteverkets preliminära siffror.

ANVÄNDANDET AV RUT skiljer sig mellan olika typer av hushåll. År 2009 var det nästan tre gånger vanligare att ett sammanboende par med barn hade RUT-avdrag än att ensamstående med barn hade det. Bland barnfamiljerna var det vanligast att tvåbarnsfamiljer gjorde RUT-avdrag. Det gäller både för sammanboende och ensamstående föräldrar.

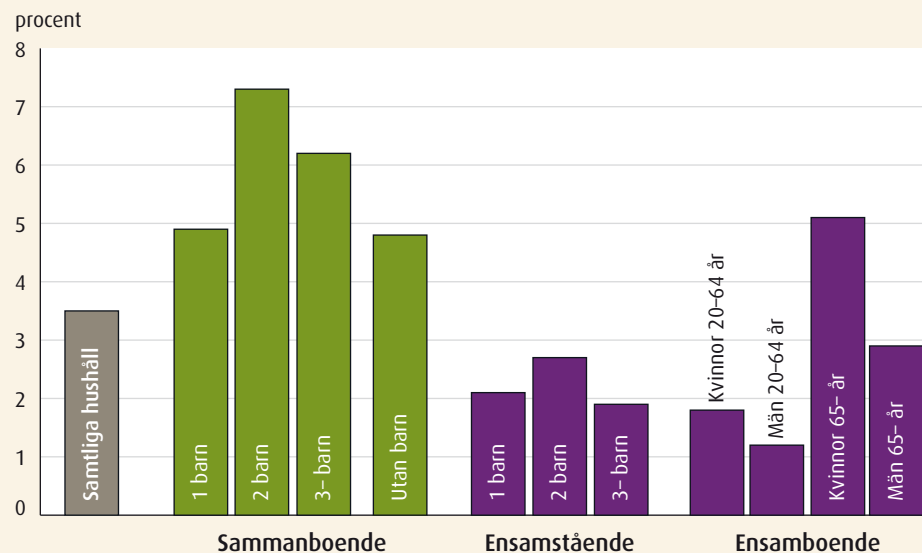
Det var ungefär dubbelt så vanligt med RUT-avdrag bland sammanboende utan barn som det var bland ensamstående utan barn. Bland ensamstående över 65 år var det vanligare bland kvinnor än bland män att ha RUT-avdrag. En orsak kan vara att kvinnorna i denna grupp i genomsnitt är äldre än männen.

OM MAN DELAR UPP personer över 65 år i flera åldersgrupper så är det de äldsta, 75–84 år och 85 år och äldre, som i störst utsträckning gör RUT-avdrag. Bland dem under 65 år är det vanligast med RUT-avdrag i gruppen 35–44 år.

MEDIANBELOPPET FÖR RUT-avdrag, vilket betyder mittvärdet då man sorterat avdragen efter storleksordning, var drygt 2 000 kronor per person. Mer än sex av tio gjorde avdrag på 3 000 kronor eller mindre. Beloppens storlek skiljer sig åt mellan olika åldrar. Personer mellan 35 och 54 år gjorde i allmänhet större avdrag än de som är äldre. Bland de som fyllt 65 år hade sju av tio med RUT-avdrag en skattereduktion på mindre än 3 000 kronor. Bland dem som är 35–54 år gjorde varannan person som hade RUT-avdrag ett avdrag på mindre än 3 000 kronor. Tre av tio i denna grupp gjorde avdrag på mer än 5 000 kronor.

Vanligt bland par med två barn...

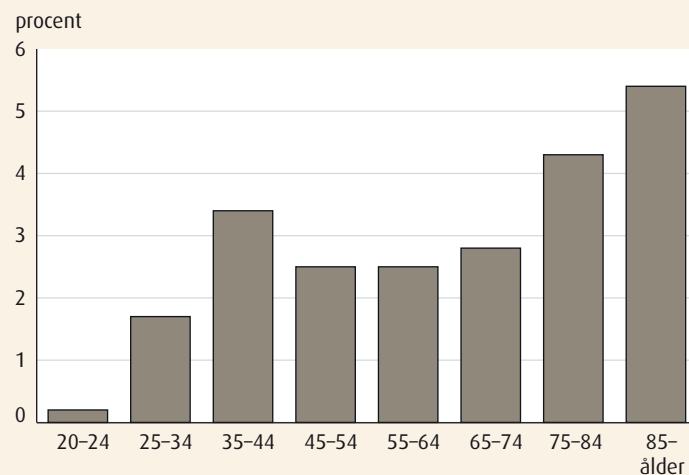
Andel hushåll med RUT-avdrag, 2009

RUT-avdrag är vanligast i familjer som består av ett sammanboende par med två barn. Bland ensamstående förekommer RUT-avdrag oftare hos äldre kvinnor.

...och bland de äldsta

Andel personer med RUT-avdrag efter ålder, 2009

Störst andel med RUT-avdrag finns i åldrarna 35-44 år samt 75 år och äldre.

EFTERSOM RUT är en skatte-reduktion måste man ha en viss inkomst för att kunna ta del av den. Man kan inte få mer i skattereduktion än man skulle ha betalat i skatt. Vissa hushåll har för låga inkomster för att kunna använda sig av RUT-avdraget. Den maximala skattereduktionen för RUT och ROT tillsammans är 50 000 kronor per person och år. För att få en så stor reduktion måste man ha betalat minst 50 000 kronor i skatt. För detta krävs en årsinkomst på cirka 250 000 kronor.

NÄR MAN STUDERAR konsumtion av varor och tjänster i relation till inkomster väljer man ofta att se till hushållets samlade inkomster. Hushållen har här delats in i tre inkomstgrupper för att se hur RUT-avdraget fördelar sig på hushåll med olika inkomstnivå. En grupp består av de 25 procent av hushållen som har lägst inkomst, en grupp av de 25 procent som har högst inkomst och en grupp av de 50 procent hushåll som ligger i mitten inkomstmässigt.

Inkomstens storlek

Sammanräknad årlig förvärsinkomst i tre inkomstgrupper 2009 i kronor

Hushållstyp	25 % lägsta inkomsterna	50 % mittersta inkomsterna	25 % högsta inkomsterna
Sammanboende med barn under 18 år	0-445 000	445 000-735 000	735 000-
Sammanboende utan barn under 18 år	0-350 000	350 000-680 000	680 000-
Ensamstående med barn under 18 år	0-150 000	150 000-330 000	330 000-
Ensamstående utan barn under 18 år	0-130 000	130 000-310 000	310 000-

Tabellen visar hur stor årsinkomsten är i de grupper som i artikeln beskrivs som hushållen med de lägsta, mittersta respektive högsta inkomsterna.

Vanligare med RUT bland hushåll med högre inkomster

Andel hushåll med RUT-avdrag efter inkomstens storlek 2009

Hushållstyp	25 % lägsta inkomsterna	50 % mittersta inkomsterna	25 % högsta inkomsterna
Sammanboende med barn under 18 år	1,6	3,8	15,8
Sammanboende utan barn under 18 år	2,9	3,9	8,7
Ensamstående med barn under 18 år	0,6	1,5	5,4
Ensamstående utan barn under 18 år	1,2	2,3	3,7

Skillnaden mellan hur stor andel av hushåll med låg respektive hög inkomst som gör RUT-avdrag var störst bland barnfamiljerna.

BLAND BARNFAMILJER var det 10 gånger vanligare med RUT-avdrag i gruppen med de högsta inkomsterna än i gruppen med de lägsta inkomsterna. Bland hushåll utan barn var det ungefär 3 gånger vanligare med RUT-avdrag i gruppen med högst inkomst än i gruppen med lägst inkomst.

AV DEN TOTALA skattereduktionen för RUT gick 64 procent till den fjärdedel av hushållen som hade högst inkomster i respektive hushållstyp. 7 procent gick till den fjärdedel av hushållen som hade lägst inkomster. ■

RUT-avdraget kan till exempel användas för barnpassning.

Skillnaden mellan ett avdrag och en skattereduktion

RUT- och ROT-avdraget är egentligen inga avdrag. De är skattereduktioner. Vad är då skillnaden mellan att göra ett avdrag i deklarationen och att få en skattereduktion?

Ett avdrag, till exempel för resor till och från arbetet, innebär att den beskattningsbara förvärsinkomsten, det vill säga det belopp som skatten ska beräknas på, minskar och därmed blir också skatten lägre. När det gäller avdrag avgör skattesatsen och inkomstens storlek hur mycket lägre skatten blir. En person som har hög inkomst betalar en större andel av sin inkomst i skatt än vad en person med låg inkomst gör. Om dessa två personer gör lika stora avdrag får den som har hög inkomst en större sänkning av skatten än den som har låg inkomst.

En skattereduktion däremot sänker skatten utan att påverka den beskattningsbara förvärsinkomsten. Detta innebär att alla som får en skattereduktion på exempelvis 1 000 kronor får sin skatt sänkt med 1 000 kronor, oavsett vilken inkomst man har. Det är således ingen fördel att i ett hushåll välja att låta den person som har högst inkomst ta upp skattereduktionen i sin deklaration.

I den officiella statistik som finns tillgänglig på www.scb.se redovisas statistik över skattereduktioner för hushållsarbete, eller RUT-avdrag, på individnivå. Redovisning på hushållsnivå är en specialbearbetning som gjorts till denna artikel.

Författare

Lovisa Sköld och Hans Heggemann arbetar med ekonomisk välfärdsstatistik på SCB

Lovisa Sköld
tfn: 019-17 64 74
e-post: lovisa.skold@scb.se

Hans Heggemann
tfn: 019-17 68 10
e-post: hans.heggemann@scb.se